

АНАЛІЗ ЗАЛЕЖНОСТІ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ ВІД СТИХІЙНИХ МЕТЕОРОЛОГІЧНИХ ЯВИЩ

В останні десятиріччя на нашій планеті, у т.ч. й в Україні, крім глобальної зміни клімату, також спостерігається стійка тенденція до зростання кількості та інтенсивності стихійних метеорологічних явищ (СМЯ) [1].

Саме особливості географічного положення України, синоптичних процесів і різноманітність кліматичних умов сприяють частому виникненню стихійних метеорологічних явищ (СМЯ) і створюють надзвичайну складність розподілу їх у просторі та часі.

Встановлено, що на організм як здорової так і хворої людини впливають всі чинники кліматоутворення. При цьому, стан здоров'я населення залежить від здатності організму адаптуватися до умов навколишнього соціально-екологічного і технічного середовища [2].

Дослідники встановили, що тільки за період з 2000 до 2016 року кількість людей, що піддаються впливу високих температур та атмосферного тиску, значно зросла. Серед них стало на 125 млн більше літніх людей: для їхнього здоров'я спека становить особливу небезпеку [3].

Оптимальним для людини вважається температурний режим від +18°C до +21°C, атмосферний тиск 760 мм рт. ст. та відносна вологість повітря від 40 % до 60 %. У результаті відхилення цих показників виникають порушення кровообігу, процесу травлення, психічні відхилення. Досить велика доза сонячної радіації може викликати рак шкіри.

За даними Головного управління статистики у Хмельницькій області, народжуваність і смертність на Хмельниччині на сьогодні зберігає невтішну тенденцію: на 100 померлих сьогодні припадає 52 новонароджених. Відповідне місце в цьому займають і кліматичні зміни, в першу чергу значні стрибки температури та атмосферного тиску [4].

У Хмельницькій області на сьогодні найбільш небезпечним проявом нестабільності клімату також є стихійні метеорологічні явища. Головними проявами кліматичних змін у Хмельницькій області є [5]:

- короткочасне значне підвищення (зниження) температури повітря;
- короткочасне значне підвищення (зниження) атмосферного тиску;
- зміна термічного режиму;
- зміна структури і кількості опадів;
- збільшення кількості екстремальних погодних умов.

За даними проведеного нами аналізу, до 2025 року на території Хмельницької області середньорічні показники температури та атмосферного тиску суттєво не зміняться, але можливе невелике зниження середньорічної температури, а середньорічна кількість опадів може суттєво зменшитися. При цьому тенденція щодо різких стрибків показників температури та атмосферного тиску збережеться та може й ще поширитися [6].

За нашими спостереженнями, найбільш негативний вплив на стан здоров'я населення, а також на працездатність, найближчим часом, будуть здійснювати різкі стрибки саме температури та атмосферного тиску. Виходячи з цього, основними заходами для зменшення негативного впливу цих факторів можуть, на наш погляд, бути:

- виявлення тенденцій щодо різких стрибків температури та атмосферного тиску та доведення його до всіх мешканців області;
- організація роз'яснювальної роботи щодо шкідливої дії таких стрибків, а також до шляхів зменшення їх негативного впливу, особливо у сільській місцевості;
- організація медичного спостереження за категоріями ризику від таких явищ.

Використані джерела

1. Проведення просторового аналізу тенденцій зміни частоти та інтенсивності екстремальних гідрометеорологічних явищ на території України внаслідок зміни клімату [Електронний ресурс] : звіт про НДР. – Київ, 2013. – Режим доступу: <https://uhmi.org.ua/project/rvndr/extrime.pdf>.

2. Руденко О. В. Оцінка впливу клімату на здоров'я населення [Електронний ресурс] / О. В. Руденко, Ю. Г. Богута, О. П. Мялюк, М. І. Марущак // Медсестринство : наук. журнал. – 2016. – № 3. – С. 4–5. – Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/315596216_OCINKA_VPLIVU_KLIMATU_NA_ZDOROVA_LUDINI.

3. Осадчий В. І. Динаміка стихійних метеорологічних явищ в Україні [Електронний ресурс] / В. І. Осадчий, В. М. Бабіченко // Український географічний журнал. – 2012. – № 4. – С. 8–14. – Режим доступу: https://ukrgeojournal.org.ua/sites/default/files/UGJ-2012-4-08_0.pdf.

4. Головне управління статистики у Хмельницькій області. Статистична інформація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.km.ukrstat.gov.ua/ukr/index.htm>.

5. Головне управління ДСНС України у Хмельницькій області. Звіт за 2018 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://km.dsns.gov.ua/>.

6. Артамонов Б. Б. Прогноз впливу кліматичних змін у Хмельницькій області на навколишнє середовище і населення / Б. Б. Артамонов, С. М. Шевченко, А. О. Дячук // Науковий вісник НЛТУ України : зб. наук. пр. – Львів, 2019. – Том 29. – № 2. – С. 88–91. – Режим доступу: <https://nv.nltu.edu.ua/index.php/journal/issue/archive>.